



MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA

JMÉNO A PŘÍJMENÍ NEZLETILÉHO DÍTĚTE

© Zdeňka Králíčková, listopad 2016



PRAMENY

- ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE
č. 104/1991 Sb.

čl. 7 a 8

právo na registraci

právo na jméno

právo na st. příslušnost

*právo na respektování
totožnosti a rodinných svazků*

čl. 12

participační práva

- OBČANSKÝ ZÁKONÍK
z. č. 89/2012 Sb.

- ZÁKON O MATRIKÁCH, JMÉNU A
PŘÍJMENÍ
z. č. 301/2000 Sb.

- ZÁKON O ZVLÁŠTNÍCH ŘÍZENÍCH
SOUDNÍCH
z. č. 292/2013 Sb.



LITERATURA

- *Hrušáková, M., Králíčková, Z., Westphalová, L. a kol.:* Rodinné právo. Praha: C. H. Beck, 2015.
- *Hrušáková, M., Králíčková, Z., Westphalová, L. a kol.:* Občanský zákoník II. Rodinné právo. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2014.
- *Knappová, M.:* Jak se bude Vaše dítě jmenovat? Praha: Academia, 1996.
- *Knappová, M.:* Naše a cizí příjmení v současné češtině. Liberec: TAX AZ KORT, 2002.
- *Henych, V.:* Zákon o matrikách, jménu a příjmení. Praha: IFEC, 2002.



MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

POJEM, ÚČEL, URČENÍ, ZMĚNA

JMÉNO DÍTĚTE



URČENÍ JMÉNA DÍTĚTE

- STATUSOVÁ PRÁVA RODIČŮ
- ROZHODUJÍ RODIČE DÍTĚTE PO DOHODĚ
- VEŘEJNOPRÁVNÍ PŘEDPIS: VAZBA NA RODIČOVSKOU ODPOVĚDNOST (např. § 18/1, § 62/3 ZM)
x koncepce OZ, viz § 1/1 in fine OZ
- ve smyslu § 860/2 a § 861 ve spojení s § 877/2 OZ jde o podstatnou věc dítěte
 - ☛ NENÍ-LI DOHODY NEBO RODIČE JMÉNO NEURČÍ, RESP. JDE-LI O JMÉNO „NEZAPSATELNÉ“, JDE-LI O NALEZENCE, O DÍTĚ Z tzv. BABY-BOXU, Z UTAJENÉHO PORODU, JMÉNO URČÍ DÍTĚTI SOUD



NEJČASTĚJŠÍ JMÉNA V ROCE 2014

	Chlapecká jména		Dívčí jména	
1.	Jakub	2 902	Eliška	2 332
2.	Jan	2 659	Tereza	1 900
3.	Tomáš	2 033	Anna	1 708
4.	Adam	1 861	Adéla	1 535
5.	Matyáš	1 660	Natálie	1 386
6.	Filip	1 601	Sofie	1 180
7.	Vojtěch	1 591	Kristýna	1 164
8.	Ondřej	1 552	Ema	1 147
9.	David	1 526	Karolína	1 140
10.	Lukáš	1 493	Viktorie	1 086
11.	Matěj	1 483	Barbora	1 078
12.	Daniel	1 249	Nela	1 063
13.	Martin	1 200	Veronika	1 018
14.	Šimon	1 185	Lucie	981
15.	Dominik	1 087	Kateřina	973
16.	Petr	1 064	Klára	805
17.	Štěpán	950	Marie	740
18.	Marek	949	Laura	736
19.	Jiří	924	Aneta	721
20.	Michal	886	Julie	707
21.	Antonín	802	Zuzana	623
22.	Václav	785	Amálie	605
23.	Kryštof	748	Anežka	602
24.	Tobiáš	697	Nikola	598
25.	Patrik	669	Nikol	541



NEJČASTĚJŠÍ JMÉNA dříve

DÍVČÍ

	leden 1999	leden 2000	leden 2001	leden 2002	leden 2003	leden 2004	leden 2005	leden 2006	leden 2007	leden 2008
1.	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza	Tereza
2.	Kateřina	Kateřina	Kateřina	Kateřina	Kateřina	Kateřina	Eliška	Adéla	Karolína	Natálie
3.	Michaela	Kristýna	Anna	Natálie	Natálie	Eliška	Adéla	Kateřina	Natálie	Anna
4.	Nikola	Michaela	Nikola	Adéla	Adéla	Adéla	Natálie	Natálie	Anna	Adéla
5.	Kristýna	Nikola	Kristýna	Barbora	Nikola	Anna	Anna	Anna	Eliška	Eliška
6.	Veronika	Adéla	Barbora	Eliška	Anna	Kristýna	Karolína	Eliška	Adéla	Karolína
7.	Lucie	Anna	Michaela	Nikola	Veronika	Natálie	Kristýna	Karolína	Kateřina	Kateřina
8.	Anna	Lucie	Eliška	Kristýna	Eliška	Nikola	Aneta	Kristýna	Lucie	Barbora
9.	Barbora	Barbora	Adéla	Michaela	Michaela	Lucie	Nikola	Veronika	Kristýna	Lucie
10.	Adéla	Karolína	Lucie	Veronika	Kristýna	Barbora	Kateřina	Lucie	Nikola	Kristýna
11.	Karolína	Veronika	Natálie	Lucie	Karolína	Karolína	Lucie	Nikola	Barbora	Nikola
12.	Eliška	Natálie	Veronika	Karolína	Barbora	Veronika	Veronika	Michaela	Veronika	Aneta
13.	Petra	Eliška	Karolína	Anna	Klára	Klára	Barbora	Barbora	Aneta	Věra
14.	Zuzana	Aneta	Aneta	Marie	Lucie	Michaela	Michaela	Aneta	Nela	Michaela
15.	Marie	Marie	Klára	Klára	Aneta	Aneta	Klára	Klára	Michaela	Nela
16.	Aneta	Klára	Jana	Aneta	Markéta	Zuzana	Marie	Marie	Marie	Klára
17.	Markéta	Markéta	Markéta	Jana	Denisa	Marie	Nela	Zuzana	Klára	Marie
18.	Jana	Petra	Marie	Markéta	Marie	Markéta	Jana	Nela	Zuzana	Zuzana
19.	Klára	Lenka	Petra	Pavla	Zuzana	Jana	Zuzana	Sára	Sára	Sára
20.	Lenka	Zuzana	Martina	Petra	Jana	Monika	Markéta	Denisa	Markéta	Julie



NEJČASTĚJŠÍ JMÉNA dříve

CHLAPECKÁ

	leden 1999	leden 2000	leden 2001	leden 2002	leden 2003	leden 2004	leden 2005	leden 2006	leden 2007	leden 2008
1.	Jan	Jan	Jan	Jan	Jakub	Jan	Jan	Jakub	Jan	Jakub
2.	Jakub	Jakub	Tomáš	Jakub	Jan	Jakub	Jakub	Jan	Jakub	Jan
3.	Tomáš	Tomáš	Jakub	Tomáš	Tomáš	Tomáš	Tomáš	Tomáš	Tomáš	Tomáš
4.	Martin	Martin	Martin	Martin	Martin	Martin	Adam	Ondřej	Adam	Lukáš
5.	Michal	Lukáš	Petr	Filip	David	Ondřej	Ondřej	Lukáš	Ondřej	Ondřej
6.	Lukáš	Michal	David	Michal	Lukáš	Lukáš	Martin	David	Lukáš	Vojtěch
7.	David	David	Lukáš	David	Ondřej	Michal	Filip	Vojtěch	Matěj	Matěj
8.	Dominik	Daniel	Ondřej	Lukáš	Michal	Daniel	Lukáš	Adam	Filip	Adam
9.	Petr	Petr	Michal	Ondřej	Daniel	David	Vojtěch	Martin	Vojtěch	Daniel
10.	Jiří	Ondřej	Matěj	Vojtěch	Filip	Filip	Matěj	Matěj	David	Filip
11.	Daniel	Jiří	Daniel	Petr	Vojtěch	Matěj	Daniel	Filip	Martin	David
12.	Ondřej	Vojtěch	Filip	Jiří	Matěj	Petr	Petr	Petr	Daniel	Martin
13.	Marek	Filip	Jiří	Adam	Adam	Adam	Pavel	Michal	Petr	Michal
14.	Filip	Dominik	Vojtěch	Matěj	Dominik	Vojtěch	Jiří	Jiří	Michal	Dominik
15.	Vojtěch	Pavel	Adam	Dominik	Jiří	Jiří	David	Daniel	Dominik	Petr
16.	Pavel	Matěj	Dominik	Daniel	Petr	Dominik	Michal	Dominik	Marek	Jiří
17.	Matěj	Marek	Patrik	Marek	Marek	Pavel	Dominik	Marek	Jiří	Matyáš
18.	Patrik	Patrik	Marek	Pavel	Patrik	Marek	Marek	Matyáš	Matyáš	Štěpán
19.	Adam	Josef	Pavel	Patrik	Václav	Matyáš	Matyáš	Patrik	František	Patrik
20.	Štěpán	Adam	Josef	Josef	František	Josef	Patrik	Josef	Josef	Marek



NEOBVYKLÁ A CIZOKRAJNÁ JMÉNA

■ DÍVČÍ

Mnoho rodičů se zjevně snaží vybrat dítěti pokud možno zajímavé a netuctové jméno. Opět jsou oživena **staročeská jména (Anežka, Amálie nebo Dorota)**, ale velmi jsou rozšířena i jména **moderní, jako Adriana, Vanesa** nebo třeba **Liliana**.

Mnoho rodičů dává také jména cizí nebo **cizokrajná**, např. **Emilly, Francesca, Madison** nebo **Thelma**.

Opravdovými zajímavostmi jsou dívčí jména **Sofia Loren, Malorca** nebo česká **Kornélie**, a také **Biserka**.

■ CHLAPECKÁ

U chlapců dosahují poměrně velké obliby dříve nepoužívaná jména jako **Maxmilián, Sebastian** nebo **Jonáš**.

Mezi **cizokrajnými** jmény najdeme **Manuela, Attilu** nebo **Briana**, kterým však zdárně konkurují dříve i u nás obvyklá chlapecká jména **Teodor, Čestmír, Vendelín** či **Florián**.

Ze **zajímavých výjimek** jmenujme např. jména **Ezechiel, Ostin** a **Barnabáš, Narcis, Winnetou**.





VEŘEJNOPRÁVNÍ PRAVIDLA (A LIMITY) PRO URČENÍ JMÉNA DÍTĚTE (zákon č. 301/2000 Sb.)

- LHŮTA pro určení JMÉNA: jeden měsíc od narození (§ 18/4a ZM)
- NENÍ-LI JMÉNO URČENO, MATRIKA OZNÁMÍ VĚC SOUDU
- JMÉNO je základní identifikační znak člověka
- jedno nebo dvě (nikoli stejná), v případě cizinců i více (§ 18/2, § 62 ZM)
- CIZOJAZYČNÁ JMÉNA: není nutné povolení (§ 63/1 ZM)
- ZE ZÁKONA NELZE (srov. §§ 18, 62 a 63 ZM):
dívce chlapecké a naopak, jméno zkomolené, zdrobnělé nebo domácké, jméno žijícího sourozence týchž rodičů
- V POCHYBNOSTECH ➔ znalecký posudek (§ 62/1 *in fine* ZM)



ZMĚNA JMÉNA DÍTĚTE

- ROZHODUJÍ RODIČE DÍTĚTE PO DOHODĚ
- jde o podstatnou věc dítěte
- VAZBA NA RODIČOVSKOU ODPOVĚDNOST dle ZM!

- ROZHODUJÍ OSVOJITELÉ PO DOHODĚ
- ve smyslu § 64 ZM mohou zvolit nové, resp. přidat druhé (do 6 měsíců)

- **DÍTĚ MÁ PRÁVO SE VYJÁDŘIT KE VŠEM VĚCEM, KTERÉ SE HO TÝKAJÍ - ÚMLUVA O PRÁVECH DÍTĚTE** - bez ohledu na věk, také viz § 867/2 OZ
- DÍTĚ STARŠÍ 15 LET MUSÍ SOUHLASIT (srov. § 62/3, 76/1g ZM)
 - *veřejnoprávní limity - viz výše*

- NENÍ-LI SHODY, ROZHODNE SOUD (srov. § 860/2 OZ, § 76/2 ZM)



MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

POJEM, ÚČEL, URČENÍ, ZMĚNA PŘÍJMENÍ DÍTĚTE



URČENÍ PŘÍJMENÍ DÍTĚTE

1. DÍTĚ NAROZENÉ DO MANŽELSTVÍ: o příjmení je rozhodnuto před uzavřením manželství

- příjmení matky
- příjmení otce
- nelze příjmení obou, tedy zdvojené
 - *lze bez koncovky „-ová“, jde-li o cizince nebo vazbu na cizinu § 69/3 ZM*

2. DÍTĚ NAROZENÉ NEPROVDANÉ ŽENĚ

a) OTEC URČEN

- o příjmení rozhodli/-nou rodiče na základě dohody
 - příjmení matky
 - příjmení otce
 - nelze příjmení obou, tedy zdvojené

b) OTEC NEURČEN

- dítě má příjmení matky



ZMĚNA PŘÍJMENÍ DÍTĚTE

- DLE OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU *ex lege*, v případě:
 - osvojení viz § 835/2 OZ
lze „zdvojit“ příjmení nezl.
 - popření otcovství
 - sňatku matky dítěte s otcem dítěte
- DLE OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU na základě prohlášení, v případě:
 - sňatku matky dítěte viz § 862/2 OZ
 - nejde o změnu statusu, tedy o určení otcovství
 - vyjádření dítěte/souhlas dítěte § 863 OZ: 15 let;
 - nelze, je-li dítě zletilé
- DLE OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU připojením, v případě osvojení zletilého viz § 851/2 OZ
- DLE ZÁKONA O MATRIKÁCH, JMÉNU A PŘÍJMENÍ, ve správním řízení na návrh, v případě např.:
 - rozvodu a nového sňatku matky dítěte, event. narození dalších dětí do manželství • **snaha matky** po formální „sounáležitosti“ dítěte s novou rodinou (§ 72/4 ZM - potřeby a zájem dítěte)
 - nutný **souhlas otce**, resp. nahrazení jeho ne/souhlasu soudem (§ 860/2, 76/2 ZM)
 - výjimečné
 - není právní nárok
 - nejde o změnu statusu
 - nutný **názor/souhlas dítěte** (§ 76/1g ZM, § 867/2 OZ - souhlas dítěte staršího 15 let; § 863 OZ)